

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (G.Grozav)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A.Pahopol, A.Bostan, V.Negru)

ÎNCHEIERE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curtii Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea admisibilității recursului declarat de Bezedei Victoria, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Bezedei Victoria către Stavinschi Lidia, Stavinschi Ivan și notarul Ungureanu Tatiana, intervenienți accesorii SRL ”Top Level Invest” și Sadovnikova Nelya privind constatarea nulității contractelor și restituirea sumelor și acțiunea reconvențională înaintată de către notarul Ungureanu Tatiana către Bezedei Victoria privind încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 27 noiembrie 2018 a Curtii de Apel Chișinău prin care a fost admis apelul declarat de Bezedei Victoria și a fost casată parțial hotărârea din 11 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La data de 05 mai 2017, avocatul Dorin Cimil, în interesele Victoriei Bezedei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Lidiei Stavinschi, Stavinschi Ivan și notarul Ungureanu Tatiana, intervenienți accesorii SRL ”Top Level Invest” și Sadovnikova Nelya solicitând constatarea nulității contractului de cesiune a drepturilor patrimoniale din 21.04.2016 încheiat între Bezedei Victoria și Stavinscaia Lidia, autentificat de către notarul public Ungureanu Tatiana cu nr.3478; restituirea de către Stavinscaia Lidia și Stavinschi Ivan în mod solidar a sumei de 37 760 euro; repararea de către notarul public Ungureanu Tatiana a prejudiciului material cauzat Victoriei Bezedei prin acțiunile ilegale admise la autentificarea de către notarul public Ungureanu Tatiana a actului notarial cu nr. 3478 în sumă de 633,50 euro și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la data de 21 aprilie 2016 între Bezedei Victoria, ca cesionar și Stavinskaia Lidia, ca cedent, a fost încheiat contractul de cesiune a drepturilor patrimoniale, autentificat de notarul public Ungureanu Tatiana cu nr. 3478, prin care cesionarul a preluat dreptul de creanță și a devenit, în condițiile contractului investițional privind construcția spațiului locativ nr. 3295 din 13 aprilie 2016, încheiat între SRL ”Top Level Invest” și Stavinscaia Lidia, un nou beneficiar al bunului viitor - apartament nr. XXXXX cu suprafața totală de 94,4 m.p. bun viitor, cu nr. cadastral al blocului XXXXX.

A considerat reclamanta Bezedei Victoria că contractul de cesiune a drepturilor patrimoniale, autentificat de către notarul public Ungureanu Tatiana cu nr. 3478 din 21 aprilie 2016, ca fiind încheiat cu încălcarea prevederilor art. 207, 513, 516, 556 alin. (3) Cod civil, fapt care a dus la încălcarea drepturilor sale patrimoniale, or, dînsa a achitat cedentului suma de 37 760 euro, iar această sumă i-a fost oferită cu titlu de împrumut de către mama ei, anume pentru realizarea contractului de procurare a apartamentului menționat. Totodată, a invocat pct. 7 al contractului de cesiune a drepturilor patrimoniale nr. 3478, conform căruia cedentul s-a obligat să transmită cesionarului, contractul de investire cu actele aderente.

A relatat că nici la încheierea contractului, nici mai târziu după recepționarea de către pîrîți la 01 decembrie 2016 a cererii privind recunoașterea amiabilă a nulității contractului contestat, această obligație nu a fost executată de cedent și nici nu a primit nici un act care ar confirma existența, conținutul și întinderea dreptului de creanță cesionat. Cedentul Stavinscaia Lidia nu a transmis nici notarului Ungureanu Tatiana, nici cesionarului actele care să confirme ca fiind beneficiar al contractului privind construcția spațiului locativ nr. 3295 din 13 aprilie 2016, a efectuat careva plăți conform prevederilor pct. 4.2 al contractului de investiție. Or, în pct. 3 al contractului de cesiune, s-a indicat că prețul bunului imobil viitor este achitat integral prin lucrările efectuate, actele de recepție a lucrărilor efectuate de către Stavinscaia Lidia nu au fost prezentate.

A comunicat că, în baza extrasului din Registrul bunurilor imobile eliberat la 14 februarie 2017, s-a constatat că dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile XXXXX, XXXXX, XXXXX îi aparține lui Sadovnicova Nelya în baza contactului de vânzare - cumpărare înregistrat la 26 februarie 2016.

Prin urmare, Stavinscaia Lidia și Stavinschi Ivan trebuia să garanteze valabilitatea creanței, inclusiv punînd la dispoziția cesionarului Bezedei Victoria copiile autorizațiilor necesare pentru construcție și a proiectului construcției, aprobat în modul stabilit, precum și a documentelor care confirmă dreptul de proprietate sau de folosință asupra terenului.

Cu referire la pretențiile înaintate față de notarul Ungureanu Tatiana, a indicat reclamanta că, drept consecință a acțiunilor notarului, din data de 21.04.2016 pînă la momentul restituirii efective a sumei de 37 760 euro, dînsa nu va putea dispune de suma achitată cu titlu de recompensă pentru drepturile cesionate, deci va suferi un prejudiciu în formă de venit ratat. Astfel încît, în situația în care nu se angaja într-un raport contractual neasigurat legal de către notarul public Ungureanu Tatiana, atunci

putea să obțină un venit, egal cu rata medie a depozitului bancar, care conform site-lui bancamea.md pentru perioada 21.04.2016 și data depunerii cererii de chemare în judecată, constituie suma de 633,5 euro, reiesind din dobânda medie la depozitul bancar de 2% anual.

În cadrul procesului judiciar, notarul Ungureanu Tatiana a înaintat cerere reconvențională către Bezedei Victoria prin care a solicitat încasarea prejudiciului moral în mărime de 15 000 și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reconvenționale a indicat că, acțiunile reclamantei Bezedei Victoria, manifestate prin argumentele potrivit cărora ultima a devenit victimă a unor acțiuni ilegale comise de notarul public Ungureanu Tatiana, a suferit un prejudiciu în rezultatul unor acțiuni ilegale, fiind încălcate de către notar a obligațiilor profesionale, ignorarea Legii cu privire la notariat care reprezintă o tentativă vădită și directă de a-i leza premeditat onoarea, demnitatea și reputația profesională.

A declarat reclamanta că incapacitatea ipotetică a Victoriei Bezedei este de a-și executa obligațiile asumate prin contractul de cesiune ale drepturilor patrimoniale din 21 aprilie 2016, iar existența unei cereri de intentare a procesului de insolvență în privința SRL ”Top Level Invest”, nu justifică înaintarea în instanța de judecată a unei acțiuni inclusiv împotriva notarului care a autentificat un act juridic în conformitate cu prevederile legii cât și înaintarea către acesta a unei serii de acuzații abuzive și neîntemeiate.

Prin hotărârea din 11 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani s-a respins integral acțiunea inițială ca neîntemeiată. S-a încasat din contul Victoriei Bezedei în beneficiul notarului Ungureanu Tatiana cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 5 000 lei. S-a admis parțial cererea reconvențională depusă de notarul Ungureanu Tatiana împotriva Victoriei Bezedei privind încasarea prejudiciului moral, s-a încasat din contul Victoriei Bezedei în beneficiul notarului Ungureanu Tatiana prejudiciul moral în sumă de 5 000 de lei, cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 1 500 de lei și taxa de stat în sumă de 100 lei. În rest, pretențiile acțiunii reconvenționale au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Prin decizia din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de apel declarată de Victoria Bezedei. S-a casat parțial hotărârea din 11 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o hotărâre nouă prin care: S-a respins ca neîntemeiată cererea reconvențională a notarului public Tatiana Ungureanu către Bezedei Victoria privind încasarea prejudiciului moral. În rest, s-a menținut hotărârea din 11 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

La adoptarea soluției sale instanța de apel a invocat că în conformitate cu prevederile art.216 alin.(1) Cod civil, actul juridic este nul în temeiurile prevăzute de prezentul cod.

Conform art.219 Cod civil, actul juridic nul încetează cu efect retroactiv din momentul încheierii. Dacă din conținutul său rezultă că poate înceta numai pentru viitor, actul juridic nu va produce efecte pentru viitor. Fiecare parte trebuie să restituie tot ceea ce a primit în baza actului juridic nul, iar în cazul imposibilității de restituire, este obligată să plătească contravaloarea prestației. Partea și terții de bună-credință au

dreptul la repararea prejudiciului cauzat prin actul juridic nul.

Instanța de apel a notat că, actul juridic, reprezintă o instituție juridică ocrotită de lege, care sancționează cu nulitate actele juridice încheiate cu încălcarea condițiilor de valabilitate a actului juridic stabilite de lege, astfel încât, nulitatea absolută a actului juridic survine doar în temeiurile prevăzute de lege și nu în orice temei de dezacord cu conținutul actului vizat.

În speța dată se invocă nulitatea actului pe temeiul art.207 Cod civil, precum că actul juridic civil ar fi fost încheiat fără cauză ori fondat pe o cauză falsă sau ilicită.

Instanța de apel a relatat că, a fost încheiat un contract de cesiune de creanță, care în esență constă în transmiterea anumitor drepturi de creanță de la un titular la altul. Prin contractul de cesiune a drepturilor patrimoniale din 21 aprilie 2016, autentificat notarial, cesionarul a devenit în condițiile contractului investițional privind construirea spațiului locativ cu nr. 3295 din 13 aprilie 2016, autentificat de către notarul public Ungureanu Tatiana, un nou beneficiar al bunului viitor - apartamentul nr. XXXXX, cu suprafața totală de 94,4 m.p., cu numărul cadastral al blocului XXXXX, notificat în OCT Cadastru la 14 aprilie 2016 (f.d.15- 16).

Prin urmare, instanța de apel a constatat că scopul urmărit la încheierea contractului a fost materializat în fapt, or, în temeiul contractului de cesiune încheiat s-au transmis drepturile cesionate și s-a transmis prețul convenit. Mai mult ca atât, instanța de apel a reținut că drepturile cesionate rezultă dintr-un contract de investiții, care are drept scop dobândirea dreptului de proprietate asupra unui bun imobil.

În acest sens, instanța de apel a invocat că, contractul de cesiune nr. 3478 din 21 aprilie 2018 a fost înregistrat la OCT Cadastru, la rubrica Notări, iar Bezedei Victoria a fost trecută în Registrul bunurilor imobile la data de 27 aprilie 2016 (vol.I, f.d.37).

În conformitate cu prevederile art. 497 alin. (1) Cod civil, înscrierile făcute în registrul bunurilor imobile se prezumă autentice și complete pînă la proba contrară.

Cu referire la cererea reconvențională, instanța de apel a remarcat că la caz nu s-a confirmat fapta ilicită cauzatoare de prejudicii, or, acționarea notarului în instanță nu a avut drept scop defăimarea acestuia, ci apărarea unui drept pretins a fi lezat printr-un contract autentificat de notarul Ungureanu Tatiana. Or, legea prescrie dreptul fiecărei persoane care pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept, de a înainta acțiune în instanța de judecată, iar respingerea acțiunii, în lipsa probei intenției directe, nu denotă defăimarea notarului și cauzarea de prejudicii fizice și psihice.

La 30 ianuarie 2019, Bezedei Victoria a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea respingerii acțiunii inițiale și emiterea unei noi hotărâri în această parte de admitere integrală a acțiunii inițiale.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele necesare pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

A menționat recurenta că ambele contracte nr. 3295 din 13 aprilie 2016 încheiate

între Stavinscaia Lidia și SRL ”Top Level Invest”, precum și contractul nr.3478 încheiat între Bezedei Victoria și Stavinscaia Lidia au fost autentificate de notarul Ungureanu Tatiana, care urma să asigure un nivel sporit de legalitate a acestor acte contractuale. În sens juridic recurenta a relatat că drepturile patrimoniale aparțin SA ”MAIB Leasing”, iar SRL ”Top Level Invest” și le-a asumat prin acte frauduloase.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 27 noiembrie 2018, și a fost expeditată participanților la proces la 28 decembrie 2018 (f.d.98).

Astfel, recursul declarat la data de 30 ianuarie 2019 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Bezedei Victoria este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Bezedei Victoria, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Bezedei Victoria, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Bezedei Victoria.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru